

CLIL-baserede undervisningsforløb på tværs af sprog og niveauer, udviklingsprojekt støttet af NCFF i 2023, koordineret af Petra Daryai-Hansen, Københavns Universitet, & Susanne Jacobsen Pérez, Roskilde Universitet. Projektet tager udgangspunkt i skabelonen for beskrivelse af CLIL-baserede undervisningsforløb, der er udviklet i projektet *CLIL in other languages than English – Successful transitions across educational stages* (www.ecml.at/CLILLOTEtransitions), der er støttet af ECML og NCFF (2020-2023).

USA og Mexico

Udarbejdet af: Jesper Salazar, Privatskolen Steiner HF, jsm@rssaarhus.dk

Fag, der samarbejder i forløbet: Spansk, Engelsk og Samfundsfag (Forløbet kan bruges i sprogundervisning og/eller i andre fag)

Fagligt emne: USA's fremtid – sproglige og kulturelle forandringer

Anbefalet klassetrin: 2.G (STX) eller 2.HF (HF)

Undervisningsforløbets længde: 3 x 90 min. og 1 x 180 min. (I alt 450 min.), men forløbet kan tilpasses alt efter omfang af teorier og tværfagligheder. Det anbefales, at eleverne forud for dette forløb har arbejdet med det følgende:

Hispanos, Chicanos, Mexicanos og immigration mellem Mexico og andre mellemamerikanske lande og USA (fx i bogen *Viva La Vida af Silvia Becerrá* samt udvalgte afsnit fra bogen *Al otro lado – El sueño americano* af Helene Balslev). Derudover har eleverne i samfundsfag arbejdet med samfundsfaglige teorier i form af push/pull-faktorer og civilisationsteseerne af Samuel Huntington ift. at knytte flere teorier på. I engelsk læses der eksempelvis interviews og ses små dokumentarer om den latinamerikanske immigration, samt hvorledes USA's forskellige præsidenter de forgange år har forholdt sig til den spansktalende tilflytning til USA. Se også [CLIL-forløb om Immigration, Minorities, and Identity](#).

Andre sprog, der bruges i forløbet: engelsk

Kort beskrivelse af undervisningsforløbets indhold, struktur og evt. centrale aktiviteter

Dette CLIL-undervisningsforløb tilsigter tværfaglighed i spansk, engelsk og samfundsfag, men med hovedfokus på spanskfaget. Eleverne arbejder med forskellige årsager til, at mexicanere og andre mellemamerikanere flygter og emigrerer til USA fra deres lande, bl.a. ved hjælp af samfundsfaglige teorier og begreber.

I forløbet arbejder eleverne med de påkrævede discipliner i spanskfaget; billedbeskrivelse, samtale og ordforråd på spansk, samt oversættelser og tekstforståelse.

Der lægges herudover op til, at eleverne får en mexicansk oplægsholder på besøg, samt at de interviewer en person, der både kan tale spansk og engelsk.

Afslutningsvis er det meningen, at eleverne med det bearbejdede stof i grupper skal fremlægge deres bud på, hvordan USA ser ud i fremtiden med den voksende latinamerikanske befolkningsandel.

Målet er, at der gennem forløbet bygges bro mellem det spanske og engelske sprog for at se, hvordan de to sprog kan sameksistere og udvikle sig i USA som to globale sprog.

Mål for sprog­læring (punkt 2, 3 og 5 i *Praksisanbefalingerne*):

***Præsentation:**

*Eleverne er i stand til at præsentere forskellige sproglige kendetegn i spansk, der passer til emnerne samt det passende ordforråd på spansk – eksempelvis mexicansk slang og lokale udtryk.

*Eleverne kan formidle og præsentere de forskellige emner i forløbet med letforståelige sætninger på spansk, der beskriver problemstillingerne.

***Lytning:**

*Eleverne kan forstå hovedelementerne i tekster og podcasts på spansk.

***Læsning:**

*Eleverne kan via grammatisk forståelse og originale tekster og reelle problemstillinger skille teksterne ad og inddele dem i afsnit og lave tidslinjer og nedslag i emnerne.

*Eleverne demonstrerer stor selvstændighed ift. at forstå de forskellige tekster og litterære genrer på spansk

***Skrivning:**

*Eleverne formår at lave stikordsbrikker med korte sætninger i præsens for at kunne formidle de vigtigste budskaber i emnerne.

***Flersprogethedsdidaktik:**

*Eleverne formår at reflektere over ligheder/forskelle mellem engelsk og spansk.

Mål for indholdslæring (punkt 2 og 6 i *Praksisanbefalingerne*):

***Kultur og samfund:**

*Eleverne kan trække de vigtigste kulturforskelle og -ligheder ud af teksterne med brug af de tillærte fagbegreber og teorier.

*Eleverne lærer at analysere sig frem til de kulturelle forskelle og eventuelle civilisatoriske sammenstød grundet sprogforskelle, kulturforskelle og religiøse forskelle.

*Eleverne lærer ud fra de spansksprogede og engelske tekster samt ved hjælp af de samfundsfaglige teorier samt problematiserer flere emner fra flere sproglige og kulturelle vinkler

*Eleverne lærer at beherske det spansk – og engelsksproglige i teksterne og det præsenterede indhold i forløbet.

*Eleverne lærer om de globale sammenhænge og hvorledes kultur, samfundsforhold og sproget påvirker menneskerne.

*Eleverne lærer at byde ind med andre idéer og muligheder ift. positive bud på en vellykket integration i USA mellem spansktalende folk fra Mellemamerika og amerikanere uden latinamerikanske rødder.

		plakater med faktabokse, billeder og en masse spanske begreber og gloser, der opsummerer emnet.	
Under (bearbejdning)	 	Læreren har forberedt en CL-øvelse/gulvøvelse med flashcards med spanske sætninger og gloser med de danske oversættelser, som eleverne så skal matche og terpe for at få et indgående forhold til begreberne på spansk. Læreren udleverer forskellige billeder fra Mexico og USA, som passer til sætningerne og ordene på de flashcards, eleverne arbejder med i en CL-øvelse. Der er en stilladsering i øvelsen, idet nogle af kortene også indeholder sætningsindledere på spansk. Læreren uddeler efterfølgende forskellige cases fra Mexico og USA, hvor baggrundsteksterne fra <i>Viva la vida</i> omkring Mexico og USA samt <i>Al otro lado</i> bruges som disse cases. Dernæst får eleverne tomme brikker og de skal nu selv skrive gloser og ord ned, som de har bearbejdet under læsningen af teksterne.	Flashcards, lavet af læreren Billeder fra Mexico og USA. Kopiark med cases fra <i>Viva la vida</i> og <i>Al otro lado</i> Tomme brikker til eleverne
Efter (Opsamling)		I de oprindelige tre grupper: Eleverne får tid til at formulere nye sætninger på deres placher ud fra den nye viden og de nye gloser og chunks, som de har opbygget gennem Flashcardøvelsen og arbejdet med casene.	

LEKTION 3-4 (90 min.)	Ikoner	Aktivitetsbeskrivelse: Hvad gør læreren? Hvad gør eleverne?	Læremidler
Før (indledning)		<i>Emnefokus:</i> Elevernes eget univers og forhold til immigration og kulturmøder. <i>Sprogfokus:</i> Eleverne får udleveret nye gloser til at udtrykke deres egne holdninger og der bygges ovenpå deres forhåndsviden og allerede oparbejdede ordforråd i simple	

		Eleverne skal arbejde med at formulere spørgsmål på spansk med afsæt i førnutid, nutid og gerundium, så den mexicanske foredragsholder kan forholde sig til rejsen før og efter og nutiden. Dette skal som de andre vigtige notater skrives i hånden i hæftet. Læreren har fokus på differentiering i niveau blandt eleverne samt at blande grupper med både stærke og svagere elever.	
Efter (Opsamling)	 	Opsamling og introduktion til den store, selvstændige gruppeopgave Læreren beder grupperne om at skrive deres spørgsmål til oplægsholderen i et fælles dokument. Sammen bliver klassen enig om, hvilke spørgsmål der hører sammen eller minder om hinanden og de sammenligner forskellige måder at formulere det samme spørgsmål på. Læreren kan printe dokumentet til næste undervisningsgang, så alle elever har en kopi af alle spørgsmål. Til sidst forklarer læreren, at eleverne nu selv skal finde en vinkel på emnet, som de ønsker at fordybe sig i. Eleverne får fem minutter til at brainstorme og ud fra brainstormen til at danne grupper efter interesse/vinkel. Lektien til næste gang er: - At øve sig på spørgsmålene til oplægsholderen - At finde og læse små artikler på dansk, spansk eller engelsk på nettet, som udover de i forvejen udleverede tekster, kan supplere til elevernes baggrundsviden og belyse den vinkel, de vil undersøge med deres gruppe.	

LEKTION 5-6 (90 min.)	Ikoner	Aktivitetsbeskrivelse: Hvad gør læreren? Hvad gør eleverne?	Læremidler
Før (indledning)		I dette modul: Repetition af førnutid, nutid og gerundium samt oplæg til sidst med spørgsmål forberedt hjemme og i timen af eleverne Forberedelse af spørgsmål til oplægsholder Læreren giver eleverne 30 minutter til at øve sig på at stille emnespecifikke spørgsmål til den mexicanske oplægsholder på spansk. Læreren hjælper rundt omkring og sørger for at stilladsere dette gruppearbejde, således at de stærke elever er med de svage og at alle får sagt noget på spansk.	
Under (bearbejdning)	 	Oplæg fra en mexicansk person, der er flyttet til Danmark Her kommer oplægget fra den mexicanske person, som varer ca. 40 minutter med indlagt pause på 10 minutter. Oplægsholderen skal helst være en mexicaner, der er flyttet til Danmark. Hvis denne ikke lige kan skaffes, finder man en video på Youtube af en mexicansk case med en person der taler med undertekster til eller underviser oversætter). Vedkommende vil fortælle om det at træffe valget om at rejse til og flytte fra Mexico og til et andet land blandt andet USA og Danmark. Kommunikativ aktivitet under oplægget Eleverne får af læreren nogle kort/flashcards med spanske og danske gloser på hver side, som eleverne skal markere i hæftet, hver gang foredragsholderen bruger disse gloser på spansk. Det er også en aktiv lytteøvelse i	Lamineret kort med ord på Mexicansk oplægsholder

		et mere autentisk og levende format end blot at lytte til musik eller en optagelse. Kommunikativ aktivitet efter oplægget Efter oplægget skiftes eleverne til at stille deres spørgsmål. Læreren oversætter fra spansk til dansk til eleverne fra foredragsholderen, så de forstår det.	
Efter (Opsamling)	 	Eleverne får lov til at samle op i grupper med hinanden på skift ca. 3 min i hver, hvilke gloser på spansk de har lyttet sig frem til under oplægget og hvilket flashcards, de har markeret under lytteøvelsen og reflekterer over det, de har lært om emnet og det de har hørt. Læreren betoner for eleverne, at forløbets afslutning nærmer sig og at eleverne skal til at færdiggøre deres hæfter med alle notater og deres plancher om en selvvalgt vinkel.	Flashcards/ de laminerede brikker igen

LEKTION 7-8 (90 min.)	Ikoner	Aktivitetsbeskrivelse: Hvad gør læreren? Hvad gør eleverne?	Læremidler
Før (indledning)		Forberedelse af interview med selvvalgt spansktalende person Læreren fortæller eleverne, at de skal ud og interviewe spansktalende mennesker og engelsktalende omkring tematikken med USA som værende et spansktalende land i fremtiden med Mexico som smittebærer.	
Under (bearbejdning)		Forberede interview i grupper Eleverne arbejder sammen i den gruppe, de deler ”vinkel” med. På baggrund af oplægget fra sidste modul og de artikler, de har læst om deres vinkel på temaet ”USA og Mexico”, skal de nu foretage to aktiviteter: - Finde en person de kan interviewe på spansk og engelsk	

	 	- Udarbejde relevante spørgsmål i forhold til deres vinkel på emnet "USA og Mexico" Eleverne får følgende at vide om interviewet: 1 interviewer på spansk 1 interviewer på engelsk 1 styrer lydoptageren 1 styrer tiden (det skal max vare 5 minutter). Interviewet gennemføres inden lektion 9-10. Interviewet skal afleveres på lectio/ludus som lydfil. Interviewet skal også transkriberes og afleveres skriftligt som word/pdf dokument.	
Efter (Opsamling)		Læreren spørger alle grupper, om de har fundet en interviewperson og hjælper de grupper, der mangler at finde en person med strategier til, hvordan de kan finde en interviewperson. Grupperne sættes sammen i par og giver feedback på hinandens spørgsmål både ift. sprog og indhold. Grupperne retter deres interviewspørgsmål til. Lektie til næste gang: Interview og transkribering af interview	

LEKTION 9-10 (90 min.)	Ikoner	Aktivitetsbeskrivelse: Hvad gør læreren? Hvad gør eleverne?	Læremidler
Før (indledning)		Eleverne får første modul til at klargøre deres aflevering af hæfte, planche og interviewudskrift. Læreren genopfrisker rammerne og de målsætninger og projekter/afleveringer, der skal færdiggøres i dette modul og vigtigheden af deres interviews i	

		forhold til at sige noget om deres vinkel på emnet. Deadline markeres igen og eleverne får hjælp af læreren hvis der er udfordringer.	
Under (bearbejdning)	 	Eleverne deles i ”oplægsrum”. Hvert oplægsrum indeholder tre grupper. Hver gruppe fremlægger sin planche og interview for de andre to grupper.	
Efter (opsamling)		Med afsæt i hele forløbet og at have lyttet til hinandens oplæg, skal eleverne afslutningsvis bidrage med små refleksioner og løsningsforslag til at skabe et frugtbart kulturmøde fremfor kultursammenstød – altså modsat Huntingtons teori og med baggrund i oplægget fra den mexicanske oplægsholder finde på forslag til at fremme mødet mellem mexicanere og amerikanere. Til sidst evalueres forløbet med eleverne og eleverne reflekterer over deres sproglige og faglige udbytte af forløbet.	

Kilder

Til dette forløb har eleverne på forhånd arbejdet med bogen *Viva La vida* af Silvia Becerra med afsnittet omkring Mexico, USA og Hispanics. Derudover har de læst flere mexicanske beretninger om flugten over floden og grænsen til USA fra Mexico i bogen *Al otro lado – el sueño americano* af Helene Balslev.

El País de Aby *La identidad contrastada*. Systime. Kapitel 4. Forfattere: Pablo Rismøller og Ole Mikkelsen. Udgivet 2019 for Systime. Link til materialet:
<https://laidentidadcontrastada.systime.dk/index.php?id=136>

Af teksterne er der tale om afsnittene i Viva La Vida ved navn – Hispanos, USA, Mexico fra side 124 og til slutningen af hele kapitlet.

Link til opsamlingsopgaverne fra kapitlet:

<https://lru.praxis.dk/Lru/microsites/vivalavida/opgaver/kap2/Kap3.pdf>

Lydfiler og lytteøvelser i stedet for oplægget med Irán og de førnævnte interviews:

<https://lru.praxis.dk/Lru/microsites/vivalavida/lydfiler.html> vælg her fra under hovedkapitlet: HISPANOS EN ESTADOS UNIDOS - kapitel 3 på siden side 124 og frem samt fra kapitel 1 fra 116-118. Vælg lydfilerne, som dernæst downloades.

- Kontekst og startlæsning “Hispanos” af Silvia Becerra.
- Teksterne og fortællingerne i Al Otro Lado – El sueño americano af Helene Balslev

Teorier i samfundsfag: Push/pullfactors, fx på <https://samfundsfag.dk/begreber/international-politik/oevrige/pushpull-faktorer/> 14.5.2023

Filo News 12. maj 2023. Filo News: “CRISIS MIGRATORIA en ESTADOS UNIDOS: caos con los INMIGRANTES de AMÉRICA LATINA”.

https://www.youtube.com/watch?v=kKfGHf6-3uk&ab_channel=FiloNews

Artikel til engelsk: <https://www.npr.org/sections/pictureshow/2022/12/31/1146260515/el-paso-title-42-migrants-border-restrictions-texas-mexico> (læses enten op til forløbet eller under)

<https://www.vox.com/2018/6/21/17488458/obama-immigration-policy-family-separation-border> (læses enten før forløbet eller under forløbet)

Engelskfaget arbejder forinden med Samuel Huntingtons civilisationsbegreber og teser i udvalgte dele af hans værk: The Clash of Civilizations:

<https://msuweb.montclair.edu/~lebelp/1993SamuelPHuntingtonTheClashOfCivilizationsAndTheRemakingofWorldOrder.pdf> besøgt d. 14.5.2023

Ikoner

	at arbejde alene		par-/grupperarbejde		diskussion
	at tale		at skrive		at lytte
	at læse		at observere		at reflektere
	at stille spørgsmål		at præsentere		at bruge digitale læremidler
	at skematisere		at tegne		at eksperimentere
	hands-on aktivitet				